

Machtsgreep Annelien Bredenoord stuurt Rotterdamse universiteit op foute koers

Posted on 18 februari 2023 by Eduard Bomhoff

De rector-magnificus van een universiteit is een gedistingeerde ervaren hoogleraar die optreedt als gastheer, nieuwe hoogleraren verwelkomt en zonodig interne spanningen tussen de geleerden oplost.

Universitaire wetenschappers zijn eindeloze praters maar slechte vergaderaars en dus moet de rector nog wel eens gekwetste ego's kalmeren (niet nodig in de medische faculteit, waar de dokters van willen weten en snel samenwerken omdat anders de patiënt overlijdt, maar nuttig bij de sociale wetenschappen en vooral bij de juristen die het meest doortrapt zijn in elkaar bestrijden).

Rector roep noodtoestand uit

Ik ben zes keer promotor geweest aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), en bij elke promotie zit de rector de geheime vergadering voor die besluit over wel of

niet *cum laude* (met lof) voor de dissertatie. Steeds onthoudt de rector zich van stemming en laat het oordeel over aan de experts in de commissie. Alexander Rinnooy Kan was een van mijn rectoren. Een vlotte voorzitter, later in diezelfde rol gerespecteerd bij de SER, maar altijd binnen de grenzen van zijn ceremoniële functie.

Zo niet Annelien Bredenoord, fractieleider van D66 in de Eerste Kamer en helaas ook sinds een jaar rector magnificus van de EUR. Vanuit die functie (misschien beter: vanuit beide functies) heeft zij vorige week een 'noodtoestand' uitgeroepen voor het klimaat. 'Duurzaamheidsonderwijs' wordt verplicht voor iedereen. Een nieuw ontworpen extra vervolgstudie leert studenten hoe 'transitieprocessen naar een rechtvaardige en duurzame toekomst te faciliteren'.

De website van de universiteit pronkt met een aantal stafleden voor hulpvakken zoals communicatie en 'overdracht van omstreden kennis'. Maar voor de kennis die de EUR dan in de noodtoestand gaat communiceren en overdragen moet nog worden geworven.

De EUR heeft immers geen vakgroep meteorologie, geen afdeling land- en bosbouw, en geen expertise in opwekking van energie. De afdeling voor geschiedenis in de sociale faculteit biedt nog de beste kansen, maar die noemt als specifieke thema's sociale ongelijkheid, religieuze identiteit en migratie, en helaas niet hoe mensen zich vroeger aanpasten aan kouder of warmer weer.

Bredenoord heeft alle recht op haar eigen mening over CO2 en stikstof, maar om die op te leggen aan een instelling van hoger onderwijs en onderzoek is heel iets anders dan om die mening uit te dragen in de Eerste Kamer.

Kritiek uit Wageningen

Gelukkig kwam direct kritiek uit Wageningen, waar men wel kennis van zaken heeft. De recent afgetreden voorzitter van de Landbouwniversiteit, Louise Fresco, publiceerde een wijs en genuanceerd boek (hoog op de bestsellerslijst) dat we in de handen zouden wensen van alle D66'ers want het is één lange waarschuwing tegen overdreven bangmakerij over het milieu.

Fresco's opvolger, prof Sjoukje Heimoovaara-Dijkstra, zei in het studentenblad van Wageningen over Bredenoord: 'Ik vind [het uitroepen van een noodtoestand] geen

goede strategie' ... 'op korte termijn goede sier maken, daar help je niet mee'.

Drie keer fout

Het is goede mores onder de Nederlandse universiteiten dat ze onderlinge kritiek reserveren voor Nyenrode (dat niet goed genoeg wordt gevonden om lid te worden van hun lobby, de Vereniging van Nederlandse Universiteiten), maar elkaar overigens met respect behandelen. De twee heldere signalen uit Wageningen zeggen dus wel iets.

En terecht. Er is niets mis mee wanneer de EUR-plannen maakt voor een versterkte vakgroep geschiedenis met speciale aandacht voor de economische geschiedenis van milieu en klimaat, en daarover onderzoek doet samen met Wageningen (dat al kan bogen op een eigen traditie van landbouwhistorie door wijlen prof Bernard Slicher van Bath). Maar het is helemaal fout, wanneer zonder degelijke studie een paar communicatie-experts een nieuwe opleiding trekken en een politieke rector een complete universiteit in haar gewenste gareel dwingt.

De politieke machtsgreep van Bredenoord is fout in de executie met een haastig samengesteld team van communicatie experts zonder inhoudelijke kennis van zaken, en driedubbel fout als strategie.

Fout één: de EUR dwingt nieuwe sollicitanten tot hypocrisie, of tot linkse leugenaars die voor een baan aan de EUR moeten onderschrijven dat zij 'onderwijs gericht op problemen en individuen' afzweren en vervangen door 'onderwijs gericht op zorg voor de aarde en al haar huidige en toekomstige bewoners'. Zo luidt de eis van Bredenoord en haar communicatieteam. Een opdracht die misschien een geheime code bevat voor ingewijden, maar logisch nergens op slaat omdat het woord 'problemen' toch al allesomvattend is.

Wie verplicht voor zo'n geloofsbelijdenis moet tekenen, maar geen lid is van de goedgekeurde sekte, begint aan een vreugdeloze en onvrije loopbaan, met altijd de angst dat zijn of haar instemming met de noodtoestand niet voldoet aan nieuwe extra eisen van de sekteleiden.

Fout twee: (ook gesignaleerd in de kritiek uit Wageningen). Er zijn meer noden in de wereld dan alleen CO2 en stikstof. Miljoenen mensen in arme landen kregen geen medische hulp tegen covid omdat daar geen geld voor was. En in ons eigen land schiet het onderwijs ernstig tekort en is bijna niets gedaan om de schade van

de schoolsluitingen tijdens covid te repareren. Een kwart van de tieners kan niet goed lezen. En dan zijn er de wachtlijsten in de zorg en de crisis in de woningbouw.

Gaat straks een opvolger van Bredenoord een 'update' verordonneren van haar noodtoestand, nog weer een ander vak verplicht maken voor iedereen en nieuwe prioriteiten opleggen aan de makke schapen die dan nog steeds willen werken voor de EUR?

Fout drie: een universiteit is geen ambtelijk planbureau dat opdrachten van de politieke bazen uitwerkt en doorrekent. De vreugde van een universiteit is dat daar nieuwe kennis ontspringt, soms in het verlengde van al bestaande inzichten, maar soms ook verrassend nieuw. Ook bij CO2 en stikstof is er nieuw inzicht, en hoop op nieuwe technieken.

Onze oudste universiteit voert met trots de leuze *Praesidium Libertatis* (bolwerk van de vrijheid) en herinnert daarmee aan de grote vrijheidsstrijder Willem van Oranje. De EUR kiest met Bredenoord voor de andere richting, die van de opgelegde marsorders. Maar ook daarvoor is een passende Latijnse spreuk. Naamgever Erasmus schreef in zijn Lof der Zotheid een wijze waarschuwing die Bredenoord ter harte mag nemen: *'Nihil est stultius prepostera sapientia'* (niets is dwazer dan absurde zekerheid).

Eduard Bomhoff is oud-hoogleraar economie aan de EUR, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het kabinet Balkenende 1.

Het zijn de **donateurs** die Wynia's Week mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!